

Tinnitusundersökning i åk. 4-6 på skolorna i Sotenäs

Rapport från enkätundersökning våren 2007

Bakgrund

Hösten 2003 aktualiserades frågan om hur vanligt förekommande tinnitus var bland barn och ungdomar av Hörselskadades förening (HRF) här i Sotenäs. Hälsorådet, HRF och fritidsgårdens ansvarig, ungdomsutvecklaren, beslöt att göra en undersökning bland de ungdomar som vistas på fritidsgården för att få en uppskattning om det förelåg ett problem eller inte.

På våren 2004 genomfördes undersökningen bland fritidsgårdsbesökarna. De var i åldern 13-25 år. Antalet som svarade på enkäten var 51 st, fördelat på 41 killar och 10 tjejer. Resultatet visade att ca 23% uppgav sig ha problem med tinnitus. Dessa siffror måste dock läsas med en stor försiktighet då gruppen tillfrågade var väldigt få.

Vi beslöt i detta skede att göra en undersökning på hela högstadiet för att få ett större urval och för att kunna se om de siffror vi fick på fritidsgården kunde bekräftas eller ej.

Undersökningen bland högstadieungdomarna bekräftade ej de höga siffror vi kunde läsa om vid undersökningen på fritidsgården men visade ändå på att 8% svarade, *ofta* eller *alltid*, på frågan "*Har du tinnitus/öronsus?*" jämfört med 23% bland fritidsgårdsundersökningen. Högstadieleverna med tinnitusbesvär uppgav att problemen uppstod i åldern 11-15 år varför vi beslöt att också göra en undersökning bland mellanstadiebarnen för att få mer kunskap om förekomst och tidpunkt för när eventuella besvär börjar.

Genomförande

Den tidigare enkäten från högstadiet anpassades till mellanstadiet och alla klasser, åk. 4-6 vid samtliga skolor i kommunen, fick sedan besök enligt ett uppgjort schema där enkäten har fyllts i och samlats in vid ett och samma tillfälle. Detta gjorde att svarsfrekvensen blev så hög som 90%.

Sammanställningen har sedan gjorts och bearbetats i exel.

Resultat

Totalt har enkäten delats ut och besvarats av 279 elever, 136 tjejer och 143 killar. Det totala antalet elever i åk.4-6 är 309 st.

Den fråga som var mest intressant för oss var hur vanlig förekomsten av Tinnitus var bland ungdomarna på mellanstadiet och hur deras bekymmer i så fall såg ut.

På frågan "*Har du tinnitus/öronsus?*" svarade 18 st elever (6,6%), ofta eller alltid.

	Tjejer		Killar		Total	
Aldrig	78	57%	77	55%	155	56%
Sällan	48	35%	54	39%	102	37%
Ofta	9	6,6%	5	3,6%	14	5,1%
Alltid	1	0,7%	3	2,2%	4	1,5%
Summa	136	100%	139	100%	275*	100%

(*4 elever har inte besvarat denna fråga)

Svaren visar att en något färre andel av mellanstadieeleverna uppger sig ha problem med tinnitus jämfört med högstadieeleverna där siffran var 23 elever eller 8%.

De ungdomar som svarar alltid eller ofta på ovanstående har också fått svara på frågan ”*Hur ofta upplever du tinnitus?*” och *om de besväras och hur det påverkar livet.*

Av de elever som svarat säger de att de *ibland* upplever tinnitus, bara ett fåtal säger sig ha ständiga besvär. De flesta svarar också att besvären för det mesta kommer i tysta miljöer. Fyra elever uppger dock att de besväras av sin tinnitus vid sömn, att de har svårt att somna och att de ibland blir väckta samt en elev uppger sig ha ständiga besvär.

På frågan *om tinnitus påverkar livet* t ex genom trötthet, koncentrationsstörningar etc svarar de flesta *nej*, dock med en något större andel bland tjejerna som uppger sig vara påverkade.

Vi var också intresserade av hur gamla ungdomarna var när de fick tinnitusproblem. På den frågan svarar de flesta att problemen kom i åldern 6-10 år jämfört med högstadieeleverna som uppgav åldern 11-13 år. På frågan *om de vet orsaken till sin tinnitus* varierar svaren från att de inte vet till att de lyssnat på för hög musik.

Bland de elever som svarat att de besväras av tinnitus har vi tittat på vilka fritidsintressen de har uppgett. De vanligaste fritidssysselsättningarna är någon form av sport, att umgås med kompisar, lyssna på musik och att sitta vid datorn. Några större skillnader mellan tjejer och killar kan man inte utläsa.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att förekomsten av tinnitus/öronsus i mellanstadiet inte skiljer sig särskilt mycket från resultaten i högstadiet. Eleverna uppger i hög grad samma symptom och besvär som högstadieeleverna och de allra flesta uppger sig inte veta när och varför de fått sina problem.

Med denna undersökning anser vi oss ha fått en ganska god bild av tinnitusförekomsten bland elever i Sotenäs. Vi konstaterar dock att det, trots den relativt låga andelen med tinnitusbesvär, är för många med bekymmer. Ingen i åldern 9-12 borde vara besvärade av dessa problem.

Hörselskadades förening och Hälsorådet i Sotenäs anser att frågan bör aktualiseras och förebyggande arbete borde vara en självklarhet. Eventuella insatser bör i möjligaste mån sättas in i tidig ålder för att förhindra ytterligare besvär

Kungshamn i oktober 2007

För arbetsgruppen/

Maria Hassing Karlander
folkhälsosamordnare

